

W doktrynie prawa karnego wskazywano od dawna, że poszerzanie stosowania stanu wyższej konieczności stanowi efekt inflacji prawa. Podzielić należy pogląd, że obecna regulacja stanu wyższej konieczności jest zbyt szeroka⁶⁸. Wydaje się, że to szerokie ujęcie przyczynia się do tego, że przepis jest martwy. Szerokie ujęcie powoduje, że nie jest aprobowany. Nadmierny liberalizm prawodawcy rozminął się tu z odczuciami społecznymi. Art. 26 k.k. obejmuje przecież także te sytuacje, w których sprawca uchylił niebezpieczeństwo grożące jednemu dobru prawnemu w taki sposób, który nie może być akceptowany społecznie (przymusowe pobranie nerki od zdrowego człowieka celem ratowania chorego). Trafnie podnosi A. Wąsek, iż przy ocenie sytuacji „nie wolno ograniczając się do uwzględnienia li tylko prostego rachunku zysków i strat spowodowanych działaniem sprawcy, czyli wąsko pojmowanego utylitaryzmu społecznego jednostkowego czynu sprawcy”⁶⁹. Z drugiej strony, prawo nie może żądać aktów heroizmu ponad przeciętną, normalną ludzką miarę i społeczne oczekiwania. Należy promować te działania, które są i będą społecznie aprobowane, i które nie są manifestacją egoizmów.

Wojciech Zalewski

PLANK OF CARNEADES – ON THE STATE OF NECESSITY IN CRIMINAL LAW IN THE CONTEXT OF THE RESPONSIBILITIES OF THE SHIP’S CAPITAN

The article presents the evaluation of the accuracy of the regulation of the status of necessity in Polish criminal law with regard to selected issues of maritime law. The presentation of historical evolution, as well as selected comparative legal issues concerning the regulation, is the starting point for the critical analysis of the current law. The Author claims that the current

regulation of the state of necessity is too broad, which contributes to the fact that the regulation is actually not applied. The excessive liberalism of lawmakers does not correspond to social feelings. Article 26 of the Criminal Code includes also the situations in which the perpetrator repeals the danger threatening legal interests in a way that cannot be socially acceptable. This argument is illustrated by the examples referring to maritime law and practice.

⁶⁸ Por. A. Wąsek, *Sporne kwestie*, s. 23 i n., tenże, *Stany konieczności w części ogólnej projektu k.k. z 1991*, [w:] *Problemy kodyfikacji prawa karnego: Księga ku czci profesora Mariana Cieślaka*, red. S. Waltoś, Kraków 1993, s. 105 i n., tenże, *Kodeks karny. Komentarz.*, s. 346.

⁶⁹ A. Wąsek, *Kodeks karny*, tamże.